

Effekter av ökad användning av immaterialrättsliga skydd

En sammanfattning

18 september 2023

Svenska små och medelstora företag ligger under EU-nivå

Svenska små och medelstora företag använder de immaterialrättsliga skydden i lägre utsträckning än i många andra EU-länder. Faktum är att Sverige ligger under EU-snitt, det är knappt 9 % av de svenska små och medelstora företag som ens har registrerat ett varumärke.

Stora ekonomiska effekter om Sverige blir bättre

Det har visats att de mindre företag som använder registrerade skydd har i snitt 68 % högre omsättning per anställd än de utan. För Sverige hade effekterna av att öka andelen SME:s med rättigheter till EU-genomsnittet på 10% varit betydande. Omsättningen per anställd hade ökat med cirka 30 000 kronor. Varje anställd hade alltså varit 30 000 kr mer produktiv. Om vi multiplicerar denna siffra med antalet anställda i svenska SME:s kommer vi fram till att näringslivets totala omsättning hade ökat med över 61 miljarder kronor.

Effekt om Sverige låg på Tysklands nivå

Ett mer ambitiöst mål hade varit att nå upp till samma nivå som Tyskland, där 12,42% av de små- och medelstora företagen har registrerade rättigheter. Om vi i Sverige hade lyckats nå upp till Tysklands nivå hade omsättningen per anställd ökat med cirka 70 000 kronor, vilket hade inneburit en total omsättningsökning på nästan 157 miljarder.

Effekt om Sverige låg på Maltas nivå

Hade vi däremot lyckats prestera lika bra som nuvarande ledaren Malta, med 16,92% av landets SME:s med registrerade immateriella rättigheter, hade omsättningen per anställd i Sverige ökat med hela 150 000 kronor samtidigt som den totala omsättningsökningen hade landat på 333 miljarder. Detta hade ökat det svenska näringslivets totala förädlingsvärde med 11%.

Svenskt Näringslivs policyförslag

Svenskt Näringslivs immaterialrättsstrategi innehåller flera konkreta förslag på åtgärder som bör vidtas. Dessa är högaktuella även när det gäller att komma tillrätta med det faktum att svenska små och medelstora företag inte använder de immaterialrättsliga möjligheterna i tillräckligt hög utsträckning. Centralt är följande förslag.

1. En nationell immaterialrättsstrategi

Sverige har inte någon nationell immaterialrättsstrategi. Detta påverkar Sveriges förmåga att lyckas i kunskapsekonomin och påverkar rent konkret Sveriges konkurrenskraft. För att säkerställa att immaterialrättsstrategin har rätt fokus kan vägledning inte minst hämtas från EU-kommissionens handlingsplan för immaterialrätt samt Danmarks och Finlands nationella immaterialrättsstrategier.

2. En innovationsutredning

Svensk innovationspolitik är alltför starkt präglad av gamla sanningar. Det är därför nödvändigt att göra en översyn av hur dagens innovationssystem ser ut och fungerar. Till detta kommer naturligtvis att se över dagens stödsystem. Helt klart är att det inte fungerar optimalt för de mindre företagen, med tanke på hur låg andel av de svenska små och medelstora företagen som använder sig av de immaterialrättsliga systemen.

Slutligen behövs också följande, något som inte lyftes särskilt i Svenskt Näringslivs immaterialrättsstrategi men som denna rapport visar behovet av:

3. Stöd som på riktigt når de mindre företagen

Stöd kopplat till immaterialrätt och de mindre företagens användning av systemen har tagits fram, både på EU-nivå och internationellt. Det verkar dock som att dessa system på många sätt inte når fram till företagen. En orsak är att information om immaterialrätt främst finns på ställen där den som redan vet något vänder sig till, såsom Patent- och registreringsverkets hemsida. Information måste finnas på ställen dit företag vänder sig även om de inte ens har funderat i de banorna än.